

Nizozemskem na plachetnici i na kole

Trojstěžňová plachetnice Mare fan Fryslan má délku 69 metrů, plocha všech plachet je 650 metrů čtverečních.

Že je nejnudnější ta část dovolené, kdy se musíte dopravit na místo určení? V Nizozemsku je tomu přesně naopak, stačí jen vybrat ten správný dopravní prostředek. Na cestu k nizozemským přístavům a ostrovům jsme se vydali na plachetnici Mare fan Fryslan, rok výroby 1909.

Petr Svorník

Amsterdamský přístav je takové netradiční bludiště tvořené z lodních kontejnerů. Míří sem lodě z celého světa – čínského Pekingu, kanadského Halifaxu i ghan-

ské Akkry. V jeden srpnový podvečer sem dorazila i „zásilka“ z České republiky.

Dvě desítky turistů všech věkových kategorií se rozhodly strávit dovolenou na historické plachetnici, jež každý rok vyplouvá na cestu do nizozemských přístavů

a k ostrovům na sever od Nizozemska.

Amsterdam patří kolům

Dobrodružná byla už cesta na samotné místo vyplutí, do přístavu se totiž musíte dostat po vlastní

ose. Kdo nemá auto, může vyrazit autobusem, z Prahy do Amsterdamu vyjíždí každý den a cesta trvá něco málo přes 14 hodin. Z amsterdamského hlavního nádraží je to do Kakaového přístavu, kde Mare fan Fryslan kotví, už jen třináct kilometrů. Cestou musíte být neustále na pozoru, v tomhle městě totiž mají výsadní postavení lidé na kolech.

Obě ruce na řídítkách nemá ovšem skoro nikdo – cyklisté si druhou rukou kontrolují zprávy na mobilech, drží nákupní tašku nebo dokonce nesou cestovní kufr. A neustále zvoní.

„Zvonek používají, brzdy ne,“ shrnuje mi později své zkušenosti jeden z účastníků plavby. Když procházím náhodou kolem dětského hřiště, je doslova obsypané jízdními koly.

Upoutá mě zejména netradiční bicykl s dřevěnou příhrádkou v přední části, z níž právě vystupuje dvojice dětí. „V Amsterdamu je to běžná věc,“ vysvětluje mi pak jeden ze členů posádky, že v „bakfiets“, v překladu kolo s krabicí, se tu děti vozí běžně. →

Na kolech si projedete ostrov Texel za pár hodin.

Pro Amsterdam typický obrázek – plující loď a ulice obsypaná koly.

Na 106 let vypadá dobře

Když poprvé vidím naši loď Mare fan Fryslan, rozhodně bych jí 106 let nehádal, zvlášť když si procházím vnitřek lodi. V místech, kde se dříve převážel čaj nebo uhlí, nás dnes vítá kávovar a pivní výčep, na stěně visí moderní plochá televize. V kajutách zkouším sprchy – teče teplá i studená voda. „Takový hotel na vodě,“ komentuje námořnický komfort jedna z účastnic výletu. Dnešní hotely přitom ještě v sedmdesátých letech předchozího století ležely na vrakovišti.

„Naštěstí je tam objevili holandské studenty a rozhodli se historickým trupům zase vrátit stěžně a plachty,“ vysvětluje na palubě Tomáš Hollein, který má ve svých 26 letech s plachetnicemi bohaté zkušenosti. Díky podpoře sultána z Ománu na nich třeba závodil ve Středozemním moři. „Všichni kolem mě říkali, že to musí být nesmysl: proč by ománský sultán plýtvat své peníze, aby se Čech mohl plavit mezi Francií a Itálií na holandské plachetnici. Já si řekl, že za pokus nic nedám, a ono to vážně vyšlo.“ Ze svých cest si pro nás přivezl i dobrou radu: komu se dělá špatně, měl by zůstat uprostřed lodi – tam se plachetnice převažuje nejméně.

Rady proti nevolnosti zřejmě nebudou potřeba. Že jsme vypluli, si uvědomujeme až se zpožděním. Zatím se totiž jede na motor.

„Loď v klidu uřídí jen dva lidé, kapitán a matróz, to je první lodní důstojník. To bychom si ale neužili žádnou zábavu,“ říká vedoucí

plavby Michal Půža a vybízí nás, abychom si šli zkusit vázat uzly a vytahovat plachty. „Hlavně nosíte uzavřenou obuv, to je základ, jinak si určitě narazíte palec,“ stihne nás ještě varovat.

První lodní důstojník už nás diriguje, kde máme stát, co držet, za

co tahat. Vystačí si s gesty a jedním anglickým slovem: faster, tedy rychleji. Postupně stoupají vzhůru plachty na všech třech stěžních, motor se může vypnout. „Je někomu špatně?“ ptá se Michal Půža uprostřed plavby. „Já že bychom ho politovali, nic víc se dělat nedá,“ usmívá se, protože mořská i ponorková nemoc se nám zatím vyhybají.

V plachetnici nad dálnicí

Horší to má lodní kuchař. Stačí, aby se plachetnice trochu víc naklonila, a už se ozývá zvuk padajícího nádobí. Když nám k obědu rozlévá polévku, sedí v kuchyni zapřený oběma nohama o kuchyňskou linku. Kdo vyžaduje vyšší gastronomii, musí si počkat na první zastávku – přístav Enkhuisen.

Už se k němu pomalu blížíme, když se nám naskytne pohled jako z vědeckofantastického románu – stále plujeme vodním kanálem, ovšem pod námi je najednou dálnice. V místě naviduktu Krabbersgat jednak proplouvají lodě mezi Markerským mořem na jihu a Ijselským na severu, zároveň tu o úroveň níž putují řidiči od západu na východ a obráceně mezi městy Enkhuisen a Lelystad. Nutno dodat, že nizozemské řidiče ne-

chává pohled na plachetnici vznášející se nad jejich hlavami zcela v klidu.

Bydlení v Nizozemsku má háček

Na procházce přístavním městem mě Tomáš Hollein upozorňuje na netradiční tvar místních budov. „Jsou tenké, vyhnané do vrchu. A nahoře mají často hák,“ shrnuje typické rysy nizozemských obydlí. „Ty domy jsou tak úzké, že se po schodech nedal stěhovat nábytek. Musel se vytáhnout nahoru právě pomocí lana a háku,“ vysvětluje a dodává, že ze stejného důvodu jsou budovy nahnuté dopředu. „To aby jim nábytek nezničil fasádu a nevysklil okna.“ S okny je to v Nizozemsku vůbec zajímavé, zatažené závěsy byste tu hledali marně. „Působí to jako výkladní skříň – v minulosti uzavřená okna znamenala, že se uvnitř děje nějaká nekalost,“ odkazuje Hollein ke kalvinistické minulosti severního Nizozemska.

Podobné domy potkáme i na Texelu, největším a nejlidnatějším ostrově Západofrýských ostrovů.

Během plavby se naučíte i základy práce s plachtami.

Nepředstavujte si však miliónová velkoměsta, celý ostrov má necelých 14 tisíc obyvatel a na kole ho projedete tam a zpět v řádu hodin. „Jestli si tu budete půjčovat kolo, určitě nešetřete a vezměte si to s převodovkou,“ radí vedoucí plavby Půža. Jede se sice skoro

- Letos je období plachetnic téměř u konce, už je však znám program na příští sezonu.
- Otevírá se plavbou z přístavu ve Volendam, která zahrnuje i účast v závodě 50 historických plachetnic (1. 4.–4. 4.).
- Cykloplachetnice s plachtěním a výlety na kole se koná za se 28. 8.–2. 9. – začíná a končí se v Enkhuisenu, kam se z Amsterdamu snadno dostanete vlakem (cesta trvá přibližně hodinu a stojí deset eur).

naplachetnici.cz

Netradiční pohled – plachetnice pluje po vodě, pod ní projíždějí auta.

pořád po rovině, jenže jet proti větru je horší než šlapat do kopce.

Odměnou po návratu do přístavu Oudeschild je nám večere v místní rybí restauraci. „Zkuste kibbeling, kousky obalované tresky s tatarou,“ doporučuje Hollein. „Tady si vám nedovolí

dát nic jiného než čerstvou rybu.“ Okružní plavbu uzavíráme opět v Amsterdamu a pro srovnání zkoušíme i kibbeling z nabídky místního McDonaldu. S chutí i čerstvostí je to o poznání horší. Pro skutečné zážitky je zkrátka nutné se vypravit na moře. ■

PR69734

OBROVSKÉ VÝHODY pro naše zákazníky

PRAŽSKÁ PLYNÁRENSKÁ

Pomůžeme při opravách porouchaných spotřebičů nebo jejich výměně za nové

Vyzkoušejte i celou řadu našich dalších výhod, slev a bonusů.

www.ppas.cz

840 555 333

Spojení energií i služeb